

<http://dx.doi.org/10.15295/bmij.v2i3.83>

ŞEHİR YAŞAM KALİTESİNİN ÖLÇÜLMESİ: KASTAMONU ŞEHİR MERKEZİNDE BİR UYGULAMA

Nurcan ÇAM¹

Başvuru Tarihi: 05.09.2014

Kabul Tarihi: 30.09.2014

ÖZ

Bu çalışmada, şehir yaşam kalitesi ölçülmeye çalışılarak, şehirlerin pazarlanmasında ön plana çıkabilecek şehir yaşam faktörlerini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda, nitel araştırma yöntemlerinden derin görüşme tekniği ve nicel araştırma yöntemlerinden anket uygulaması yapılmıştır. Derin görüşmede şehir yaşam kalitesinde önemli bir paya sahip resmi kurumlarla görüşmeler yapılmış, şehir yaşam kalitesini etkileyen faktörler kapsamında yapılan veya yapılacak olan çalışmalar hakkında bilgiler alınmıştır. Anket çalışmasında ise, Kastamonu'da yaşayan 300 kişiye yüz yüze anket uygulanmıştır. Kastamonu'nun şehir yaşam kalitesine ilişkin hali hazırda güçlü olan ve korunması gereken özellikleriyle, güçlendirilmesi gereken özellikleri belirlemek üzere Kastamonu şehrinde yaşayanlara bu özellikleri değerlendirmeleri istenmiştir. Araştırma sonuçları, Kastamonu'nun şehir yaşam kalitesi ölçümünde haberleşme imkanları, yeşil alan ve parklar, su kaynakları, günlük tüketim maddelerinin elde edilebilirliği, şehre ulaşım kolaylığı gibi önemli faktörlere sahip olduğunu ve bu faktörlerin Kastamonu şehrinin pazarlanmasında kullanılmasında bir avantaj oluşturabileceğini ortaya koymuştur.

Anahtar kelimeler: Şehir Pazarlaması, Şehir Yaşam Kalitesi, Kastamonu

Jel Kodları: M31

A MEASUREMENT OF CITY LIFE QUALITY: AN APPLICATION IN KASTAMONU CITY CENTER

Abstract

The aim of this study is trying to measure city life quality and identifying city life factors that can come to the forefront in marketing cities. So, "Deep interview", one of the qualitative research methods, and survey practice, one of the quantitative research methods, has conducted. In deep interview, formal establishments that has an important role on city life quality has given information about activities that has conducted or being conducted and effect city life quality. So, a face to face survey has conducted to 300 people who live in Kastamonu. For identifying that Kastamonu's existing powerful features and must be protected and strengthen features, an evaluation about these features has asked to citizens who live in Kastamonu. Results has shown that Kastamonu has important factors about communication opportunities, green areas and parks, water resources, availability for daily consumption goods, an effortless transportation and these factors can be an advantage for marketing Kastamonu.

Keywords: City Marketing, City Life Quality, Kastamonu

Jel Codes:M31

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Karabük Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, nurcancam@karabuk.edu.tr

1. GİRİŞ

Şehir yaşam kalitesi, şehre gelen ziyaretçi sayısını arttırmada, yatırım isteklerini teşvik etmede, şehirde yerleşik oturanların sorunlarına çözümler üretmede, şehre nitelikli işgücü transferinde ve şehre olan nitelikli göçü arttırmada etkili görülmektedir (Rogerson, 1999:969-985). Bu bağlamda, şehir yaşam kalitesi ile şehir pazarlaması arasında ilişki kurulabilmektedir. Şehir pazarlaması şehrin bir ürün olarak imajıyla pazarlanmasıdır. Şehir imajı, şehir pazarlamanın en kritik, en önemli noktasıdır. Uzun dönemli projelerde şehirler imajlarını stratejik imaj yönetimi ile yönetmelidir. Bir şehrin imajı (1) Geçerli, (2) İnanırcı, (3) Sade, (4) Çekici ve (5) Ayırıcı olmalıdır (Langer 2000: 14). Bu nedenle, şehir pazarlaması bir şehrin potansiyeli ile bu potansiyelin yerel toplumun yararına kullanılması arasında bir köprü oluşturmada önemli bir rol oynamaktadır (Deffner ve Liourius, 2005, s.3). Dünyadaki şehirlerarasındaki turizm, doğal güzellik, alt yapı, belediyeçilik, ziyaret sayısı vb. gibi özellikli olan yönlerden rekabetin artması da pazarlamanın geldiği nokta itibari ile şehir pazarlaması konusuna marka penceresinden bakmayı zorunlu hale getirmeye başlamıştır. Pazarda rekabet yerini markalar yolu ile zihinlerde rekabet noktasına taşımıştır.(Toksarı, İsen, Dağcı, 2014:1).Dünyanın önemli marka şehirleri, yaşayanları için daha yüksek yaşam kalitesi sunarak ve diğer şehirler ile rekabet ederek kendilerini marka şehirler haline dönüştürmüşlerdir (Eroğlu, 2008:65). İnsanların kısa yoldan bilgiye ulaşmaları ve fiziksel olarak yer değiştirmelerinin kolaylaşması tıpkı firmalarda olduğu gibi şehirleri de yoğun bir rekabetle karşı karşıya bırakmıştır. Şehirlerin sosyal, çevresel, tarihi, coğrafi, kültürel, ekonomik olarak kendine has özellikleri bulunmaktadır. Tarihsel mirası ve kültürü, içindeki ticari ruhu, değişime açık altyapısı, yaşanabilirliği ve yenilikçiliği onu diğer şehirlerinden ayırtmaktadır (Karamustafa, Güllü ve Acar, 2009:47).

Yaşam kalitesi farklı yerleşim alanlarındaki insanların tatmin düzeyini tanımlamada sıklıkla kullanılan etkili bir politik kavramdır (Myers, 1988:347). Yaşam kalitesine olumlu veya olumsuz yönde katkı yapan toplumsal özellikler arasında trafik, suç oranı, iş fırsatları ve parklar gibi unsurlar sayılabilir. Aslında yaşam kalitesi kavramı, genel refah seviyesinin artırılması, toplumsal huzur veya toplumsal ilgi gibi çeşitli biçimlerde ifade edilen, planlamanın özünü oluşturmaktadır (Karamustafa, Güllü ve Acar, 2009:47). Araştırmalar teknolojinin gelişmesi ve gelir düzeyinin yükselmesiyle birlikte, maddi zenginliğin yaşam kalitesinin tek başına bir göstergesi olmadığını; mekansal, toplumsal ve hatta siyasal etmenlerin de bireyin yaşam kalitesinde etkili olduğunu göstermektedir (Koçak, 2008:279).

Şehir yaşam kalitesi fiziksel çevre, sosyal çevre ve ekonomik çevre kalitesine yönelik bileşenlerden oluşmaktadır. Ekonomik çevre kalitesi yaşam maliyeti ve alım gücü gibi özellikler ile tanımlanırken; sosyal çevre kalitesi yaşam biçimi, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim, örgütlülük ve gönüllülük esasına dayalı toplumsal faaliyetler, güvenlik, bir yerde topluma ait olma duygusu, kimlik, yerellik vb. özellikler ile tanımlanabilir. Fiziksel çevre kalitesi ise açık ve yeşil alan varlığı, ulaşım ağı, ulaşım türü, toplu taşıma, altyapı ve belediye hizmetleri, iletişim, sosyo-kültürel aktiviteler, doğal ve tarihi değerlerin korunması, konut ve yaşam çevresinin planlı olması, konut tipi ve kalitesi, çalışma alanlarının çevresel etkilerinin azaltılması, rekreasyon alanlarının varlığı gibi özellikler ile tanımlanabilir (Emür ve Onsekiz,2007:369).

Yaşam kalitesi denildiğinde insanlar genellikle farklı kavramlar algılamaktadırlar. Suç işlenme oranlarının yüksekliği, hava kirliliği, barınma ve konut şartları gibi özelliklerin yaşam kalitesini ifade etmekte sıkça kullanıldığı görülmektedir (Mercer, 2009). Temel olarak, bu farklı algılamaların insanların yaş, cinsiyet, sosyal statü, gelir düzeyi vb. gibi faktörlerden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Bununla birlikte yaşam kalitesini ifade etmek ve yaşam kalitesini ölçmek üzere kullanılan ve kavramı açıklamakta önemli ağırlıklara sahip değişkenler

geliştirilmiştir. Mercer, yaptığı araştırmalarda bu değişkenleri 10 grupta 39 ifade ile kullanmaktadır. Avrupa Birliği Komisyonu tarafından yürütülen bir çalışmada 23 değişken kullanılarak Avrupa Birliği bünyesinde 75 şehirde yaşam kalitesi ölçülmüştür (EC, 2007: 3).

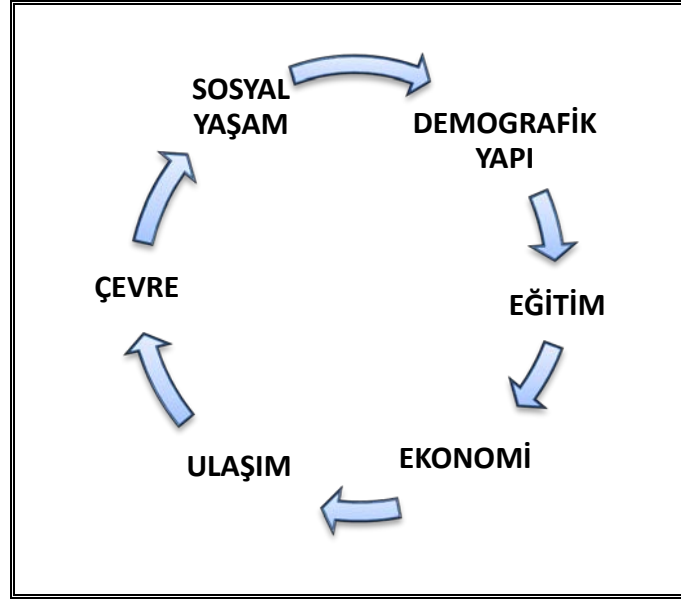
Mercer'in "Yaşam Kalitesi Araştırması", 2014 yılı derecelemesinde, elektrik, su, telefon ve posta hizmetleri, toplu taşımacılık sağlanması, trafik sıkışıklığı ve yerel hava limanlarından uluslararası uçuşların kapsamına dayandırılan en iyi altyapıya sahip kentleri de tanımlamaktadır. Birinci sırada Viyana, İkinci sırada Zürih, üçüncü sırada Auckland yer almaktadır. Münih ve Vancouver dördüncü ve beşinci sırada yer almaktadır. (www.mercer.com).

2. YAŞAM KALİTESİNİ BELİRLEYEN FAKTÖRLER

Kent ve bölge planlama faaliyetlerinde yeni bir araç olarak kentsel yaşam kalitesi kavramı, planlayıcılar, politikacılar ve halk kitleleri arasında da bütünleştirici etkisi nedeniyle, yaşam kalitesi araştırmalarından elde edilecek sonuçlar bu üç gruba da etkileyebilecek potansiyele sahiptir. Yaşam kalitesinin yüksek olması kentsel alanda ekonomik canlılığı artırarak bölgenin ekonomik anlamda zenginliğine de katkıda bulunmaktadır. Kentsel yaşam kalitesinin düşük olduğu yerlerde ise bireylerde yer değiştirme eğilimi suretiyle dışarı yönlü göçler ortaya çıkmaktadır. Bu sonuç bölgeler arası dengesizlik ve kırsal alandan kente, küçük kentlerden de metropollere yönelik göç sorununa yol açmaktadır (Türksever, 2001:22).

Kentsel yaşam kalitesi kriterlerinin oluşturulması ve bu yönde sürdürülebilir kentsel stratejilerin oluşturulması için birçok uluslararası organizasyon tarafından çalışmalar sürdürülmektedir. Birçok kent veya ülke kentsel yaşam kalitesi eylem stratejisini uluslararası organizasyonların çalışmalarından esinlenerek hazırlamış ve geliştirmiştir. Özellikle Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliğinin bu konudaki çalışmaları yönlendirici önemli dış dinamikler arasında sayılmaktadır (Demirkaya, 2010:92).

Yaşam kalitesinin tespitinde gerek bu deklarasyonda gerekse bu alanda yapılan diğer çalışmalarda dikkate alınan değişkenler bazı küçük farklılıklar gösterse de temelde belli başlı bazı endeks sınıflandırmaları yapmak mümkündür. Her ne kadar bu endeksler de yapılan çalışmalarda farklılık gösterse de yaşam kalitesi kavramı, sosyal, ekonomik, kültürel ve daha birçok alanı kapsadığından, endekste kullanılacak değişkenlerin tespitinde öncelikle belli sınıflandırmalara gidilmiştir. Toplam 7 ana alan olarak yapılan sınıflandırma şu şekilde gösterilebilir (Şeker, 2010:34):

Tablo:1 Yaşam Kalitesi Değişkenleri

Kaynak: (Şeker, 2010: 35)

3. KASTAMONU ŞEHİR MERKEZİNDE BİR UYGULAMA

3.1. Araştırmanın Konusu

Kentsel yaşam kalitesi; toplum, ekonomi ve çevre eksenindeki karşılıklı etkileşimde gerçekleşen nesnel ve öznel değerlendirme ölçütleri ile ifade edilebilen bir kavramdır. Bu ölçütler ile ilgili olarak fiziksel, sosyal ve ekonomik fonksiyonlar nesnel ölçütleri, tutkular, beklentiler, mutluluk ve hoşnutluk gibi kişisel yaşamın çeşitli yönleri öznel yaşam kalitesi ölçütlerini oluşturduğuna ait görüşler bulunmaktadır(Öztürk ve Özdemir, 2013:1).Bu araştırmanın konusu, şehir yaşam kalitesine etki eden faktörlerinin değerlendirme düzeyini ölçmektir. Araştırmamızda hem nicel hem nitel yöntemler kullanılmış olup, nitel çalışmada Kastamonu'daki resmi kurumların şehir yaşam kalitesini etkileyen faktörler ile ilgili çalışmaları hakkında bilgi edinmeye çalışılmış, nicel araştırmada ise Kastamonu şehrinde yaşayanların şehir yaşam kalitesini etkileyen faktörleri değerlendirmeleri istenmiştir. Kastamonu şehrinde yaşayanlar ve Kastamonu şehrinin yaşam kalitesine katkı sağlayan resmi kurumlar araştırmanın konusuna dahil edilmiştir.

3.2. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Şehir pazarlaması, bir şehrin hedef odaklı geliştirilmesi ve pazarlanması yaklaşımıdır. Amacı, şehir halkının yaşam kalitesini yükselterek güvence altına almak ve kentin rakip kentler nezdindeki çekiciliğini artırmaktır. Pazarlanacak bir ürün olarak şehir, içinde yaşayan tüm insanların tutumları, davranışları ve yaklaşımlarının bir sonucudur. Bu nedenle şehri oluşturan tüm grupların farklılaşan çıkarlarını (kamu ya da özel sektör) kentin ortak çıkarları doğrultusunda birleştirilmek ve bir bütün olarak değerlendirilmek üzere güçlerin bir araya getirilmesi büyük önem kazanmaktadır (Esen, 2013:28). Bu türde bir çalışma, genelde şehir planlayıcılarına ve politikacılarına, konuyla ilgili çalışma yapan akademisyenlere ve öğrencilere yol gösterici nitelikte bilgiler sunabilecektir. Özelde ise, çalışmanın sonuçlarının Kastamonu'nun konumlandırılmasında etkili olacağı düşünülmektedir. Bu yolla, araştırma sonucunda, Kastamonu'nun şehir yaşam kalitesine ilişkin hali hazırda güçlü olan ve korunması gereken özellikleriyle, güçlendirilmesi gereken özellikleri belirlenmiştir.

Öncelikle şehir yaşam kalitesini etkileyen faktörlerin resmi kurumlar tarafından nasıl değerlendirildiğini öğrenmek için, Kastamonu'daki şehir yaşam kalitesini etkileyen resmi kurumlarla derin görüşmeler yapılmış, böylelikle işin mutfağı hakkında bilgi edinmeye çalışılmıştır. Ayrıca, Kastamonu şehrinde yaşayan örnek grubun şehir yaşam kalitesi açısından önemli gördükleri faktörleri değerlendirme düzeyleri belirlenmiş ve bu faktörler açısından Kastamonu şehrinin yaşam kalitesine dayalı performansı ölçülmeye çalışılmıştır. Buradaki temel varsayım, şehir yaşam kalitesi açısından şehirde yaşayanların önemli gördükleri faktörlerin performansı ne kadar yüksek ise şehrin nitelikli göç çekme, ziyaretçi, nitelikli sermaye, iş gücü vb. açılarından şehrin yaşam kalitesini artıracaktır.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma uygulamalı bir araştırmadır. Bu çalışmada hem nitel araştırma yöntemlerinden derinlemesine görüşme yöntemi hem de nicel araştırma yöntemi olarak anket uygulaması yapılmıştır. Şehir yaşam kalitesini etkileyen faktörler, hem şehirde yaşayanlar hem de şehre hizmet sunan resmi kurumlar tarafından incelenmiştir.

Derin görüşme, bilgi alınacak kişilerle karşılıklı konuşma şeklinde yapılır. Yüz yüze bir ilişkiye dayanması, verilerin elde edilmesinde açıklık ve kesinlik kazandırır. Görüşme yöntemi bireylerin deneyimlerine, tutumlarına, görüşlerine, şikâyetlerine, duygularına ve inançlarına ilişkin bilgi elde etmede oldukça etkili bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek,2011:119). Temel amacı, her hangi bir sınırlama olmaksızın, tüketicilerin eleştiri ve görüşlerine doğrudan ulaşmak; ayrıca tüketici tutum ve davranışlarının bilinçaltı sebeplerini keşfetmektir (Nakip, 2006: 82).

Görüşmeler, Kastamonu Valiliğine bağlı olarak İl Sağlık Müdürlüğü, İl Halk Sağlığı Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Kastamonu Belediyesi bünyesindeki Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal Hizmetleri Müdürlüğü, Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü ile görüşülmüştür. Çalışmada görüşme türü olarak standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tercih edilmiştir. Bu yaklaşım dikkatlice yazılmış ve belirli bir sıraya konmuş bir dizi sorudan oluşur ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur (Yıldırım ve Şimşek, 2011:123). Araştırmada şehir yaşam kalitesini etkileyen resmi kurumlarla derin görüşme yapılmış, bu konuda şehrin yaşam kalitesine etki eden çalışmalar hakkında bilgiler alınmıştır.

Araştırma için gerekli olan birincil veriler, anket yöntemi uygulanarak toplanmıştır. Bu amaçla Kastamonu şehrinde yaşayan kişiler tarafından Kastamonu'nun yaşam kalitesi faktörlerini ölçmek için anket uygulanmıştır. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi uygulanmış ve 25 Nisan -5 Mayıs 2014 tarihleri arasında 350 adet anket dağıtılmıştır. Anket sonuçları ise bırak ve topla yöntemi ile elde edilmiştir.

Araştırmanın ana kütlesi belirtilen tarihlerde Kastamonu şehir merkezinde ikamet eden tüm insanlardır. Anket, şehir merkezde insanların yoğun olarak bulunduğu meydan, alışveriş merkezi ve pazar yerlerinde yapılmıştır. İhtimalsiz örnekleme yöntemiyle kişiler seçilmiştir. Veriler bırak ve topla yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Dağıtılmış olan 350 anketten, 320 tanesi geri dönmüş, bunlardan 20 tanesi eksik bilgiler nedeniyle analiz dışı tutulmuş, değerlendirmeye uygun görülen 300 tanesi ise araştırma amacı doğrultusunda, SPSS ortamında analize tabi tutulmuştur. Anket formunda 3 grup soru yer almıştır. İlk grupta, cevaplayıcıların demografik özelliklerini içeren 12 adet soru yer almaktadır. İkinci grupta, Kastamonu şehri ile ilgili önermelerden oluşan kısım yer almaktadır. Üçüncü grupta ise, cevaplayıcıların

Kastamonu'daki yaşam kalitesine ilişkin ifadelerini değerlendirmelerini belirleme amacıyla 42 adet önerme bulunmaktadır.

Anketin üçüncü bölümünde cevaplayıcılara şehir yaşam kalitesini belirleyen ifadeleri değerlendirme düzeyleri sorulmuş ve ifadeleri 0-10 puan ölçeğiyle puanlandırmaları istenmiştir. Puanlama yapılırken 0: Çok Kötü, ve 10: Mükemmel ölçeği kullanılmıştır. Anket yoluyla elde edilen bilgilere mertebeli derecelendirme, yüzde analizi, MANOVA Analizi uygulanmaktadır. MANOVA Analiziyle çeşitli kriterlere göre gruplara ayrılan katılımcıların şehir yaşam kalitesini düzeyleri ölçülmeye çalışılmaktadır.

4.3.1. Araştırmanın Hipotezleri

H₁: Yaş gruplarına göre cevaplayıcıların şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri farklıdır.

H₂: Cinsiyetlerine göre cevaplayıcıların şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri farklıdır.

H₃: Medeni durumlarına göre cevaplayıcıların şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri farklıdır.

H₄: Gelirlerine göre cevaplayıcıların şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri farklıdır.

H₅: Kastamonu'daki ikamet sürelerine göre cevaplayıcıların şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri farklıdır.

H₆: Oturdukları konut türüne göre cevaplayıcıların şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri farklıdır.

H₇: Başka şehirde yaşama durumlarına ve sürelerine göre cevaplayıcıların şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri farklıdır.

4.4. Araştırmalardan Elde Edilen Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

4.4.1 Derinlemesine Görüşmelerin Yapılması ve Analizi

Derinlemesine görüşmeler, Aralık (2014) ayında Kastamonu şehir merkezinde bulunan, şehir yaşam kalitesi için hizmet veren resmi kurumlardaki kişilerle yüz yüze görüşerek yapılmıştır. Toplam 7 kişi ile görüşülmüş ve görüşmeler kurumlarda çalışma saatleri içerisinde yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucu notlar tutulmuş ve kurumların şehir yaşam kalitesine ne derece katkı sağladıkları öğrenilmeye çalışılmıştır. Görüşmeler daha sonra içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Görüşmelerde kişilerin görüşleri not tutularak kayıt altına alınmıştır. Her kurumun farklı alanlarda şehir yaşamını etkiledikleri, kendi alanlarında gelişmeye yönelik hizmetler vermeye çalıştıkları, değerleri, endişeleri ortaya çıkarılmıştır. Görüşme süresince herhangi bir şekilde yönlendirilme yapılmamış, sorular tarafsızca sorulmuştur. Görüşmecilerin cevapları her hangi bir değişiklik yapılmadan, tamamen kendi görüşlerini yansıtacak şekilde not edilmiştir.

4.4.1.2 Derin Görüşmenin Sınırlılıkları

Derin görüşmenin resmi kurumlarla yapılmasından dolayı, kurumlarla görüşmede yaşanan zorluklar çalışmanın en büyük kısıtlamalarıdır. Daha geniş bir zamanda daha fazla kurumla görüşerek geniş kapsamlı bilgi elde edilebilir.

4.4.1.3 Derin Görüşmenin Bulguları

Görüşmeler esnasında kurumların şehir yaşam kalitesine sağladıkları katkılardan, kurumların bu yöndeki eksikliklerinden bahsedilmiştir. Şehrin geçmişteki durumundan ve şuan anki durumundan bahsedilmiştir. Kurumlar açısından şehir yaşamını etkileyen olumsuzlukların olduğu bunları düzeltmek için çaba sarf ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Aşağıda araştırmanın bulguları; kültür ve turizm, sağlık, ulaşım, alt yapı ve şehrin temizliği alt başlıkları altında sunulmaktadır.

Tablo: 2 Kültür ve Turizm İle İlgili Bulgular

	KÜLTÜR ve TURİZM
Yapılan Çalışmalar	Sergi, tiyatro panel, sempozyum gibi etkinlikler için salon ve sergi alanlarının bulunduğu, bunların ücretsiz olarak tahsis edildiği, yıl içerisinde etkinliklerin düzenlendiği
	Yapılacak etkinliklerin afişlerle halka duyurulduğu, kurum kuruluş ve önemli kişilere davetiye gönderildiği
	Şehir merkezinde Turizm Bürosu bulunduğu ve şehre gelen yabancılara danışmanlık ve rehberlik hizmeti verdiği
	Her yıl Ağustos ayında üç gün boyunca Türk Dünyası Günleri düzenlendiği
Eksiklikler ve Yapılacak Olan Çalışmalar	Belediye ile yapılan görüşmede; belediyenin kendine ait sinema salonunun olmadığı
	2015 yılı içerisinde belediye tiyatrosu kurulacağı,
	2014 Haziran ayı itibariyle Belediye içerisindeki salonda her ay sergi düzenleneceği,
	Tüm bunlara rağmen halkın bu tarz etkinliklere katılımının az olduğu belirtilmiştir.

Tablo:3 Sağlık İle İlgili Bulgular

	SAĞLIK
Yapılan Çalışmalar	Nüfus başına düşen ambulans sayısının yeterli ve ambulansların tam donanımlı olduğu,
	Gerekli olduğu durumlarda uçak ambulans, helikopter ambulans getirildiği, ve bu şekilde hastaların sağlıklı, hızlı bir şekilde nakillerinin gerçekleştirildiği,
	Şehrin içme suyu kalitesinin ve havuzlarının temizliğinin sürekli denetlendiği
	Halkın sağlığını etkileyecek durumlarda müdahale edildiğini,
Eksiklikler ve Yapılacak Olan Çalışmalar	Yalnız hastane sayısı ve tetkiklerin şehrimizde yapılamaması açısından sıkıntı yaşandığı
	Halkın sağlığı ile ilgili yapılan şikayetlerin değerlendirmeye alındığı belirtilmiştir.

Tablo:4 Temizlik İle İlgili Bulgular

	TEMİZLİK
Yapılan Çalışmalar	Belediye sınırları içerisinde bulunan tüm mahallelerin çöplerini belirlenen saatlerde gecikmeden toplanması için 24 saat vardiyalı çalıştığı,
	Gece gündüz meydan ekipleri çarşı içlerinin ve kaldırımların temizliğinin yapılmasını sağladıkları
	Pazar yerleri, pazar dağıldıktan sonra ekipler tarafından temizlendiği, belirli aralıklarla İtfaiye Müdürlüğü ile birlikte yıkandığı,
	Cadde, sokak ile okul, ibadethane ve resmi kurum binaları çevreleri ile meydanlar vakumlu süpürge araçları ile süpürüldüğü,
	2013 yılında belediye ile firmanın ortaklaşa çalışmasıyla konutlardan atık yağların toplanması amacı ile kampanya başlatıldığı, Kampanya kapsamında 5 litre atık yağ getirene 1 litre Ayçiçek yağı verildiği,2013 yılından itibaren toplamda 19,449 kg kızartmalık yağ toplandığı,
	Aynı şekilde madeni yağlar ve ömrünü tamamlamış lastikler, piller belediyemizin ortaklaşa çalıştığı firmalarla birlikte kontrollü bir şekilde toplandığı, okullarda her yıl atık pil toplama kampanyası düzenlendiği belirtilmektedir.
Eksiklikler ve Yapılacak Olan Çalışmalar	Halkın sağlığı ile ilgili yapılan şikayetlerin değerlendirmeye alındığı belirtilmiştir.

Tablo:5 Ulaşım İle İlgili Bulgular

	ULAŞIM
Yapılan Çalışmalar	Şehirdeki ulaşım imkanları emsal illere göre yeterli olduğu,
	Şehirde toplu taşıma hizmeti için yeterli sayıda araç bulunduğu,
	Şehirde trafik akışının daha sağlanması amacıyla trafiğin yoğun olduğu saatlerde park yasağı uygulaması getirildiği,
	Şehirde her iki ana caddede parkomat sistemi bulunduğu ayrıca özel otoparkların merkezi yerlerde bulunduğu,
Eksiklikler ve Yapılacak Olan Çalışmalar	Belediye tarafından otopark işletmek isteyen girişimcilere teşvik ve yardım edildiğinden bahsedilmiştir.

Tablo:6 Alt Yapı İle İlgili Bulgular

	ALT YAPI
Yapılan Çalışmalar	Barajlar içme suyu ihtiyacını karşılamadığı için Ilgaz Gürleyik suyu ve şehrin muhtelif bölgelerindeki kuyularından takviye edildiği,
	Yağmur suyu ızgaraları yapıldığı ve yağmur sularının çeşitli derelere tahliyeleri sağlandığı,
	Şehirde trafik akışının daha sağlanması amacıyla trafiğin yoğun olduğu saatlerde park yasağı uygulaması getirilmiş olup uygulama sonuçlarının başarılı olduğu,
	Şehirde her iki ana caddede parkomat sistemi bulunduğu ayrıca özel otoparkların merkezi yerlerde bulunduğu,
Eksiklikler ve Yapılacak Olan Çalışmalar	Kanalizasyon arıtma tesisi kamulaştırma işlemi bitmiş olup tesis için ihale aşamasına gelindiği,
	Şehrin muhtelif cadde ve sokaklarına değişik çap ve ebatta yağmur suyu hattı yapılmakta olduğu belirtilmiştir.

4.4.2. Ankete Katılan Katılımcıların Demografik Özellikleri ve Yaşam Bilgileri

Tablo 7: Cevaplayıcıların Demografik Özellikleri

	Frekans	Yüzde (%)
Erkek	166	55,3
Kadın	134	44,7
Toplam	300	100
Evli	155	51,7
Bekar	145	48,3
Toplam	300	100
25 yaş ve altı	110	36,7
26-40 yaş arası	124	41,3
41 yaş ve üzeri	66	22
Toplam	300	100
İlköğretim	63	21
Lise	113	37,7
Ön lisans	58	19,3
Lisans	59	19,7
Yüksek Lisans/Doktora	7	2,3
Toplam	300	100
1500 tl ve altı	90	30
1501-2500 tl arası	103	34,3
2501 tl ve üzeri	91	30,3
Belirtmemiş	16	5,3
Toplam	300	100
İşçi	83	27,7

Memur	32	10,7
Serbest Meslek	47	15,7
Öğrenci	69	23
Emekli	14	4,7
Sanayici-Tüccar	4	1,3
Ev Hanımı	32	10,7
Diğer	16	5,3
Belirtmemiş	3	1
Toplam	300	100
4 kişi ve altı	181	60,3
5 kişi ve üzeri	119	39,7
Toplam	300	100

Araştırmaya katılanların % 55,3'ü erkeklerden, % 44,7'i kadınlardan oluşmaktadır. Ankete katılanların % 36,7'ü 25 yaş ve daha alt yaş grubundan, %22'si 41 ve daha üst yaş grubundan oluşmaktadır. % 41,3 ile 26-40 yaş grubu en fazla oranla birinci sırada gelmektedir. Araştırmaya katılanların eğitim durumu incelenecek olursa en büyük grubu lise düzeyinde eğitimi olan kişiler oluşturmaktadır (%37,7). Ankete katılanların büyük çoğunluğunu % 51,7 ile evli kişiler oluşturmaktadır. Bekar olanların oranı ise % 48,3 dir. Mesleki açıdan bakıldığında, katılanların sırasıyla işçi (%27,7), öğrenci (%23,0), serbest mesleklere (% 15,7),ev hanımı, memur (%10,7), diğer mesleklere sahip olanlar (%5,3) ve sanayici-tüccar (%1,3) olduğu anlaşılmıştır. Gelir grupları içerisinde en büyük payı, 1501-2500 TL arası gelire sahip olanlar oluşturmaktadır (%34,3). 2501 tl ve üzeri geliri olanlar % 30,3 lik bir oranla ikinci ve 1500 TL ve altı gelire sahip olanlar %30,0 oranla üçüncü sırada yer almaktadır.

4.4.3. Cevaplayıcıların Yaşam Bilgileri

Araştırmaya katılanların oturdukları konut türü Tablo 8' de görüldüğü gibi ilk sırada 185 kişi (% 61,7) kendi evinde, 104 kişi (34,7) kirada, 7 kişi (%2,2) lojmanda kaldıklarını belirtmiş ve 2 kişi (0,7) oturduğu konut türünü belirtmemiştir.

Cevaplayıcıların araba sahipliği durumuna bakıldığında; 182 kişi (60,7) araba sahibi olup, 114 kişi (38,8) arabasının olmadığını belirtmiş,4 kişi ise bu soruya cevap vermemiştir.

Araştırmaya katılanların Kastamonu şehrinde ikamet sürelerine bakıldığında ilk sırada 16-30 yıl arasında 141 kişi (47,0) olduğu, ikinci 15 yıl ve altı 85 kişi(28,3) ve üçüncü 31 yıl ve üzeri 74 kişi (24,7) olarak görülmektedir. Bu da bize şehirdekilerin büyük bir kısmını yerli halkın oluşturduğunu göstermektedir.

Tablo: 8 Cevaplayıcıların Oturdukları Konut Türü, Araba Sahipliği Durumu ve İkamet Süreleri

Konut Türü	Frekans	(%)	Araba	Frekans	(%)	İkamet Süresi	Frekans	(%)
Kira	104	34,7	Arabası Var	182	60,7	15 yıl ve altı	85	28,3
Lojman	7	2,3	Arabası Yok	114	38,8	16-30 yıl arası	141	47,0
Kendi Evim	185	61,7	Belirtmemiş	4	1,3	31 yıl ve üzeri	74	24,7
Diğer	2	0,7						
Toplam	300	100	Toplam	300	100	Toplam	300	100

Tablo:9 Cevaplayıcıların Oturdukları Semtler

	Semtler	F	%		Semtler	F	%
1	Akmescit Hepkebirler Honsalar	10	3.3	7	Kuzey Kent	60	20
2	Aktekke Kırçeşme Esentepe	14	4.7	8	M. Akif Ersoy	7	2.3
3	Beyçelebi Saraçlar İsfendiyar	21	8	9	Merkez	92	30.7
4	Candaroğulları	8	2.7	10	Oluk başı	22	7.3
5	İnönü	44	14.7	Toplam		291	97
6	İsmailbey	13	4.3				

Cevaplayıcıların oturdukları semtler incelendiğinde büyük çoğunluğun Merkez de oturduğu (30,7), da sonra Kuzeykent (%20) ve İnönü (14,7) takip ettiğini görmekteyiz. Cevaplayıcılardan 9 kişi (%3) ise bu soruya cevap vermemiştir. Farklı semtlerde yaşayan katılımcılarımızın şehir yaşam kalitesini etkileyen faktörleri değerlendirme düzeylerini ölçmemize fayda sağlamaktadır.

Tablo:10 Katılımcıların Kastamonu Şehri Dışında Yaşama Durumu ve Süresi

Diğer Şehir	F	%
Hayır	176	58,7
Evet	122	40,7
Toplam	298	93
Şehir Yıl	F	%
10 yıl ve altı	69	23,0
11 yıl ve üzeri	51	17,0
Toplam	120	40,0

Katılımcıların 176 kişilik (58,7) kısmı Kastamonu dışında başka bir şehirde yaşamadığını, 122 kişi (40,7) ise yaşadığını belirtmiş, başka bir şehirde yaşama sürelerine

bakıldığında ise 10 yıl altı 69 kişi (23,0), 11 yıl ve, üzeri 51 kişi (17,0) olarak görülmüştür. Katılımcılardan 180 kişi (60,0) Kastamonu dışında yaşadığı süreyi belirtmemiştir.

Buradan katılımcıların yarısından fazlasının farklı bir şehirde yaşamadığını daha öncede belirttiğimiz üzere şehirde yaşayanların önemli bir kısmını yerli halkın oluşturduğunu görmekteyiz. Bunun dezavantajı halkın şehir yaşam kalitesinin diğer şehirlere göre kıyaslama oranının düşük olma olasılığıdır. Farklı bir şehirde yaşayan kişi iki şehir ya da daha fazla şehir arasındaki farkı görme bunu değerlendirme şansına sahip olacaktır.

Tablo: 11 Cevaplayıcıların Kastamonu’da Şehir Yaşam Kalitesini Denildiğinde Akla Gelen Faktörler

Şehir Yaşam Kalitesi Faktörleri	Puan ¹
Yeşil Alan, Doğal Güzellik, Park ve Bahçeler	662
Tarihi Yerler, Turizm	435
Temiz Hava, Temizlik	419
Ulaşım	416
Güvenlik, Sakinlik	312
Kültür	308
Altyapı	270
Yaşam Pahalılığı, İş İmkanları	234
Yardımsever, Samimiyet, Güven	218
Sosyal Etkinlikler	199
Trafik	154
Sağlık	55
Eğitim	26

1: araştırmaya katılanlara şehir yaşam kalitesi açısından Kastamonu denildiğinde akıllarına gelen 5 faktörü önem sırasına göre sıralamaları istenmiş ve cevaplar mertebeli dereceleme yöntemiyle puanlamaya tabi tutulmuştur.

Cevaplayıcılara şehir yaşam kalitesi açısından Kastamonu denildiğinde akıllarına gelen 5 faktörü önem sırasına göre sorulduğunda verilen cevaplar mertebeli dereceleme yöntemine tabi tutulmuştur. Sıralı bir ölçek olan bu tür derecelemede nesnel, cevaplayıcıya tesadüfi (ya da alfabetik) bir sırada sunulur ve belirli bir ölçüte göre sıralanması istenir. Burada ikili karşılaştırma olmayıp, önem derecesine göre sıralama söz konusudur (Nakip, 2006:138). Sonuç Tablo 11’de sunulmaktadır.

Tablodaki bilgilere göre cevaplayıcıların aklına Kastamonu şehir yaşam kalitesi denildiğinde yeşil alanlar gelmektedir. Bunda şehrin çevresinde ormanlık alanlarının fazla olması aynı zamanda şehir içinde de bunun devam ettirilmesi (park ve bahçelerle) etkili olmuştur. Bunu destekleyen temiz hava da üçüncü sırada yerini almıştır. Diğer önemli görülen faktör ise tarihi yerlerdir. Bunda Kastamonu şehrinin eski bir tarihe sahip olması ve bunda tarihi dokunun günümüze kadar korunmuş bir şekilde gelmesi etkili olmuştur.

4.4.4.Cevaplayıcıların Kastamonu’nun Yaşam Kalitesi Özelliklerine İlişkin Değerlendirmeleri

Cevaplayıcılara Kastamonu şehrinin yaşam kalitesi ile ilgili bazı ifadeler verilmiş ve bu ifadelere puan vermeleri istenmiştir. Tabloya bakıldığında haberleşme imkanları (7,73), yeşil alan ve parklar (7,54), su kaynakları (7,37), nin en yüksek ortalamalara otopark imkanları (4,03), tiyatro ve müzikal etkinlikler (4,20), konut edinme maliyeti (4,20) ile en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Genel olarak bakıldığında yaşam kalitesi ile ilgili algılamaların orta seviyede olduğu görülmektedir. Ayrıntılı bakılacak olursa; yeşil alan ve parkların olumlu değerlendirilmesi şehirde yaşayanların bu konuda iyimser bir bakış açısına sahip olduklarını göstermektedir. Toplu taşıma imkanları ile ilgili görüşülen resmi kurumlar bu konuda herhangi bir sıkıntı olmadığını belirtirken, şehirde yaşayanların bu konuda aynı düşünceye sahip olmadıkları çıkmıştır. Benzer şekilde trafik düzeni ile ilgili yapılan çalışmaların yeterli olduğu yönündeki açıklamalar aksine trafik düzeni şehirde yaşayanlar için pek de öyle olmadığı görülmektedir. Çıkan sonuçlara göre cevaplayıcıların Kastamonu'nun yaşam kalitesi özellikleriyle ilgili algılamaların olumlu yönde olması için yaşam kalitesine ilişkin beklentilerinin karşılanması gerektiği söylenebilir.

Tablo 12: Cevaplayıcıların Kastamonu'nun Yaşam Kalitesi ile ilgili İfadelere İlişkin Değerlendirmeleri

	İFADELER	N	Ort ¹	Std. sapma
1	Haberleşme imkanları	295	7,73	2,52
2	Yeşil alan ve parklar	297	7,54	2,70
3	Su kaynakları	293	7,37	2,55
4	Günlük tüketim maddelerinin elde edilebilirliği	294	7,14	2,63
5	Şehre ulaşım kolaylığı	298	7,11	2,73
6	Evden işe ulaşım kolaylığı	297	6,97	2,75
7	Şehirdeki içme suyu potansiyeli	291	6,84	2,79
8	Şehrin güvenliği	297	6,75	2,92
9	Çevre temizlik düzeyi	296	6,74	2,60
10	Bankacılık ve finans hizmetleri	292	6,63	2,66
11	Havaalanının yeterliliği	289	6,62	3,12
12	Hava temizlik düzeyi	297	6,59	2,89
13	Komşuluk ilişkileri	293	6,45	2,99
14	Eğitim hizmetleri	298	6,41	2,70
15	Şehirdeki alışveriş imkanları	296	6,31	2,94
16	Şehrin nüfus yoğunluğu	296	6,29	2,52
17	İklimsel uygunluk	290	6,28	2,80
18	Enerji kaynaklarının yeterliliği	286	6,26	2,72

19	Yerel yönetim hizmetleri	293	6,10	2,87
20	Kanalizasyon altyapısı	284	6,07	3,03
21	Şehrin mimari yapısı	296	6,05	2,90
22	Sağlık hizmetleri	299	5,98	3,01
23	Yabancıların şehre kolay uyum sağlayabilmesi	295	5,96	3,03
24	Toplu taşıma imkanları	298	5,93	3,09
25	Gürültü düzeyi	297	5,93	2,96
26	Spor imkanları	296	5,86	3,07
27	Restoranların çeşitliliği	295	5,82	2,99
28	Şehirdeki yaşam maliyeti	293	5,75	2,84
29	Şehir kaynaklarının etkin kullanımı	271	5,58	3,09
30	Geçmişteki doğal afetler	249	5,43	3,13
31	Atıkların geri dönüştürülmesi	276	5,33	3,18
32	Şehirdeki sosyal alanda kişisel özgürlükler	290	5,28	3,19
33	Sinema imkanları	298	5,27	3,19
34	Ev eşyası bakım-onarım imkanları	290	5,21	3,08
35	Ev eşyası satın alma fiyatları	294	5,04	3,08
36	Boş zamanları değerlendirmeye yönelik imkanlar	297	4,68	3,24
37	Konut kira düzeyi	296	4,60	3,29
38	Şehirdeki işgücü istihdam fırsatları	292	4,53	3,30
39	Şehirdeki trafik düzeni	299	4,52	3,30
40	Konut edinme maliyeti	291	4,50	3,38
41	Tiyatro ve müzikal etkinlikler	292	4,20	3,28
42	Otopark imkanları	286	4,03	3,37
	GENEL ORTALAMA	298	5,94	2,963

(Açıklama: 0:Çok kötü.....10: Mükemmel)

4.4.5 Katılımcıların Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeylerini Etkileyen Faktörler

Ankete katılan kişilere şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri ile ilgili sorulan 42 yargı ifadesi Faktör Analizine tabi tutulmuştur. 42 yargıdan oluşan ölçeğin Cronbach Alfa Katsayısı % 96,7 çıkmıştır. Bu sonuç ise ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Uygulanan

Faktör Analizi sonucunda yargıların 7 faktör altında toplandıkları görülmüştür. Faktör yükü en fazla olan ifadenin başlığı altında diğer ifadeler adlandırılmıştır. Bu faktörler toplam varyansın % 66,01'sini açıklamaktadır. (KMO örneklem yeterlilik ölçütü: %93,7, Barlett Küresellik testi: 5982,148, $p < 0,000$).

Tablo:13 Katılımcıların Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeylerini Etkileyen Faktörler

<i>Yargılar</i>	<i>Faktör Yükleri</i>	<i>Varyans Yüzdesi</i>	<i>Özdeğeri</i>
Faktör 1: Otopark İmkanları ve Kolaylığı		18,412	18,267
Otopark imkanları ve kolaylığı	0,795		
Konut edinme maliyeti	0,790		
Trafik düzeni	0,772		
Tiyatro ve müzikal etkinlikler	0,759		
Konut kira düzeyi	0,752		
Ev eşyası satın alma fiyatları	0,712		
Ev eşyası bakım-onarım imkanları	0,622		
Şehirdeki işgücü istihdam fırsatları	0,608		
Boş zamanları değerlendirmeye yönelik imkanlar	0,591		
Sinema imkanları	0,546		
Şehirlerdeki sosyal alanlarda kişisel özgürlükler	0,516		
Şehir kaynaklarının etkin kullanımı	0,503		
Atıkların geri dönüştürülmesi	0,492		
Şehirdeki yaşam maliyeti	0,475		
Faktör 2: Toplu Taşıma İmkanları		11,089	3,125
Toplu taşıma imkanları	0,729		
Yerel yönetim hizmetleri	0,628		
Eğitim hizmetleri	0,594		
Sağlık hizmetleri	0,579		
Enerji kaynakları yeterliliği	0,565		
Şehirdeki içme suyu potansiyeli	0,561		
Kanalizasyon altyapısı	0,549		
Şehrin güvenliği	0,519		
Faktör 3: Şehirdeki Alışveriş İmkanları		8,424	1,648
Şehirdeki alışveriş imkanları	0,613		
Spor imkanları	0,611		
İklimsel uygunluk	0,546		
Yabancıların şehre kolay uyum sağlayabilmesi	0,483		
Komşuluk ilişkileri	0,408		
Faktör 4: Havaalanının Yeterliliği		8,195	1,342
Havaalanının yeterliliği	0,750		
Şehrin hava temizlik düzeyi	0,617		
Restoranların çeşitliliği	0,539		
Faktör 5: Evden İşe Ulaşım Kolaylığı		7,633	1,224
Evden işe ulaşım kolaylığı	0,652		
Günlük tüketim maddelerinin elde edilebilirliği	0,576		
Bankacılık ve finans hizmetleri	0,545		
Gürültü düzeyi	0,506		
Geçmişteki doğal afetler	0,442		
Şehrin nüfus yoğunluğu	0,316		
Faktör 6: Şehrin Mimari Yapısı		6,644	1,119
Şehrin mimari yapısı	0,727		

Çevre temizlik düzeyi	0,641		
Yeşil alan ve parklar	0,453		
Faktör 7: Şehre Ulaşım Kolaylığı		5,695	1,033
Şehre ulaşım kolaylığı	0,727		
Haberleşme imkanları	0,701		
Su kaynakları	0,555		

4.4.6. Katılımcıların Demografik Özellikleri ve Yaşam Bilgilerine Göre Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeyleri

Araştırmaya katılan katılımcıların şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri şu kriterler açısından değerlendirilmektedir:

- Katılımcıların yaş grupları,
- Katılımcıların cinsiyetleri,
- Katılımcıların medeni durumları,
- Katılımcıların gelirleri,
- Katılımcıların şehirdeki ikamet süreleri
- Katılımcıların oturdukları konut türü,
- Katılımcıların başka bir ilde yaşama durumları ve süreleri.

Belirtilen kriterlere göre katılımcılar gruplandırılmış ve bu gruplar arasında şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri bakımından farklılık olup olmadığını ölçmek için MANOVA analizi kullanılmıştır. MANOVA analizi uygulanırken Hotelling's T testi sonuçları %5 anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir.

Araştırmaya katılan kişilerin yaşları 3 gruba ayrılabilir. Bu gruplar; 25 ve altı yaş grubu (110 kişi-%36,7), 26-40 yaş grubu (124 kişi-%41,3), 41 yaş ve üstü yaş grubu (66 kişi-%22,0) şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 14' de verilen MANOVA analizi sonucuna göre yaş grupları arasında şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri bakımından anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir (**Hotelling's T Testi Anlamlılık Düzeyi = 0,635 > 0,05**). Bu sonuca göre H_1 hipotezi reddedilmektedir. Yaş gruplarına göre katılımcıların şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri arasında farklılık yoktur.

Tablo:14 Yaş Gruplarına Göre Katılımcıların Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeyleri

	Faktörler	Ortalamalar ¹			F Değeri	Anlamlılık Düzeyi
		1*	2*	3*		
1	Otopark İmkanları ve Kolaylığı	5,01	5,23	5,58	0,721	0,488
2	Toplu Taşıma İmkanları	6,05	6,59	6,59	1,320	0,269
3	Şehirdeki Alışveriş İmkanları	6,27	6,53	6,53	0,306	0,737
4	Havaalanının Yeterliliği	5,94	6,84	6,75	2,854	0,060
5	Evden İşe Ulaşım Kolaylığı	6,23	6,62	6,60	0,839	0,434

6	Şehrin Mimari Yapısı	6,78	6,85	6,73	0,047	0,954
7	Şehre Ulaşım Kolaylığı	7,34	7,70	7,28	0,900	0,408
	GENEL ORTALAMA	6,22	6,59	6,58		
Hotelling's T Testi F Değeri = 0,873 Serbestlik Derecesi = 14 Anlamlılık Düzeyi = 0,635						

1:0-Çok Kötü.....10:Mükemmel

* 1: 25 yaş ve altı, 2: 26-40 arası, 3: 41 yaş ve üstü

Araştırmaya katılan kişilerin cinsiyetleri incelendiğinde 166 kişi(55,3) erkek,134 kişi (44,7) kadın olduğu belirlenmiştir. Cevaplayıcıların cinsiyetleri dikkate alınarak yapılan MANOVA analizi sonucuna göre gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. (**Hotelling's T Testi Anlamlılık Düzeyi = 0,012<0,05**). Bu durumda H_2 hipotezini kabul edilmektedir. Katılımcıların cinsiyet gruplarına göre Otopark İmkanları ve Kolaylığı faktörünü kadınların daha olumlu değerlendikleri, Toplu Taşıma İmkanları, Şehirdeki Alışveriş İmkanları, Havaalanının Yeterliliği, Evden İşe Ulaşım Kolaylığı, Şehrin Mimari Yapısı faktörlerini ise erkeklerin daha olumlu değerlendikleri görülmüştür.

Tablo:15 Cinsiyetlerine Göre Katılımcıların Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeyleri

	Faktörler	Ortalamalar ¹		F Değeri	Anlamlılık Düzeyi
		Erkek	Kadın		
1	Otopark İmkanları ve Kolaylığı	5,08	5,42	0,928	0,010
2	Toplu Taşıma İmkanları	6,55	6,20	1,214	0,042
3	Şehirdeki Alışveriş İmkanları	6,57	6,27	0,902	0,027
4	Havaalanının Yeterliliği	6,68	6,26	1,351	0,037
5	Evden İşe Ulaşım Kolaylığı	6,54	6,39	0,265	0,130
6	Şehrin Mimari Yapısı	6,83	6,77	0,031	0,034
7	Şehre Ulaşım Kolaylığı	7,36	7,65	1,019	0,204
	GENEL ORTALAMA	6,516	6,423		
Hotelling's T Testi F Değeri = 2,676 Serbestlik Derecesi = 7 Anlamlılık Düzeyi = 0,012					

1:0-Çok Kötü.....10:Mükemmel

Araştırmaya katılanların medeni durumları iki grupta incelenmektedir. Birinci grup, bekar 145 kişi (48,3), ikinci grup evli 155 kişi (51,7) den oluşmaktadır.

Medeni durumlarına göre gruplara ayrılan katılımcıların yargılara verdikleri cevaplara MANOVA analizi uygulandığında Tablo 16'daki sonuçlar ortaya çıkmıştır. İki gruptan oluşan bu karşılaştırmada gruplar arasında algılama ile ilgili olarak anlamlı bir fark çıkmadığı görülmektedir (**Hotelling's T Testi Anlamlılık Düzeyi = 0,613>0,05**). Bu durumda H_3 hipotezi reddedilmektedir.

Tablo:16 Medeni Durumlarına Göre Katılımcıların Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeyleri

	Faktörler	Ortalamalar ¹	F	Anlamlılık
--	-----------	--------------------------	---	------------

		Evli	Bekar	Değeri	Düzeyi
1	Otopark İmkanları ve Kolaylığı	5,03	5,4	1,100	0,296
2	Toplu Taşıma İmkanları	6,11	6,66	3,062	0,082
3	Şehirdeki Alışveriş İmkanları	6,21	6,64	1,812	0,180
4	Havaalanının Yeterliliği	6,13	6,83	4,026	0,046
5	Evden İşe Ulaşım Kolaylığı	6,18	6,74	3,771	0,054
6	Şehrin Mimari Yapısı	6,61	6,97	1,271	0,261
7	Şehre Ulaşım Kolaylığı	7,29	7,66	1,603	0,207
	GENEL ORTALAMA	6,22	6,70		
Hotelling's T Testi F Değeri = 0,771 Serbestlik Derecesi = 7					
Anlamlılık Düzeyi = 0,613					

1:0-Çok Kötü.....10:Mükemmel

Araştırmaya katılanların gelir durumları incelendiğinde 3 gelir grubunun oluştuğu görülmektedir. 1.500 TL ve altı gelir grubu 90 kişi, 1.501- 2.500- TL arası gelir grubu 103 kişi ve 2.501 TL ve üzeri gelir grubu ise 91 kişi olarak belirlenmiştir.

Gelir düzeylerine göre gruplara ayrılan katılımcıların yargılara verdikleri cevaplara MANOVA analizi uygulandığında Tablo 17'deki sonuçlar ortaya çıkmıştır. Üç gruptan oluşan bu karşılaştırmada gruplar arasında algılama ile ilgili olarak anlamlı bir fark çıkmadığı görülmektedir (**Hotelling's T Testi Anlamlılık Düzeyi = 0,129 > 0,05**). Bu durumda H_4 hipotezi reddedilmektedir.

Tablo:17 Gelirlerine Göre Katılımcıların Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeyleri

	Faktörler	Ortalamalar ¹			F Değeri	Anlamlılık Düzeyi
		1*	2*	3*		
1	Otopark İmkanları ve Kolaylığı	5,92	5,18	4,92	2,515	0,084
2	Toplu Taşıma İmkanları	6,91	6,36	6,38	1,147	0,320
3	Şehirdeki Alışveriş İmkanları	7,21	6,51	6,09	3,926	0,021
4	Havaalanının Yeterliliği	7,14	6,47	6,43	1,588	0,207
5	Evden İşe Ulaşım Kolaylığı	7,26	6,29	6,37	4,431	0,013
6	Şehrin Mimari Yapısı	7,26	7,01	6,52	1,752	0,176
7	Şehre Ulaşım Kolaylığı	7,92	7,71	7,08	2,984	0,053
	GENEL ORTALAMA	7,09	6,50	6,26		
Hotelling's T Testi F Değeri = 1,447 Serbestlik Derecesi = 14 Anlamlılık Düzeyi = 0,129						

1:0-Çok Kötü.....10:Mükemmel

* 1: 1500 tl ve altı 2: 1501-2500 tl arası, 3: 2501 tl ve üzeri

Cevaplayıcıların Kastamonu' da ikamet ettikleri süre incelendiğinde 15 yıl ve altı ikamet eden 85 kişi, 16-30 yıl arasında ikamet eden 141 kişi, 31 yıl ve üzeri ikamet eden 74 kişi olduğu görülmektedir.

Yapılan analiz sonucunda cevaplayıcıların Kastamonu' da ikamet ettikleri süre incelendiğinde şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir (**Hotelling's T Testi Anlamlılık Düzeyi = 0,828 > 0,05**). Bu durumda H_5 hipotezi reddedilmektedir. Tek tek yargılar itibarıyla bakıldığında da gruplar arasında anlamlı bir farklılık çıkmamıştır. Katılımcıların Kastamonu' da ikamet ettikleri süre ile şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri bakımından anlamlı bir fark yoktur.

Tablo: 18 İkamet Sürelerine göre Şehirde Yaşayanların Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeyleri

	Faktörler	Ortalamalar ¹			F Değeri	Anlamlılık Düzeyi
		1*	2*	3*		
1	Otopark İmkanları ve Kolaylığı	5,67	4,97	5,27	1,354	0,261
2	Toplu Taşıma İmkanları	6,8	6,15	6,48	1,435	0,241
3	Şehirdeki Alışveriş İmkanları	6,78	6,27	6,43	0,892	0,412
4	Havaalanının Yeterliliği	6,95	6,17	6,7	1,865	0,158
5	Evden İşe Ulaşım Kolaylığı	6,59	6,32	6,68	0,621	0,538
6	Şehrin Mimari Yapısı	6,85	6,67	7,01	0,383	0,683
7	Şehre Ulaşım Kolaylığı	7,42	7,46	7,59	0,092	0,912
	GENEL ORTALAMA	6,72	6,29	6,59		
Hotelling's T Testi F Değeri = 0,644 Serbestlik Derecesi = 14 Anlamlılık Düzeyi = 0,828						

1:0-Çok Kötü.....10:Mükemmel

* 1: 15 yıl ve altı 2: 16-30 yıl arası, 3: 31 yıl ve üzeri

Katılımcıların oturdukları konut türü incelendiğinde kirada oturan 104 kişi, lojmanda oturan 7 kişi, kendi evinde oturan 185 kişiden oluşmaktadır. Üç grubumuz analiz işlemlerine uygun olması için iki grupta toplanmıştır. İlk grubumuzdaki kira ve lojmanda oturan 111 kişi, ikinci grubumuz ise kendi evinde oturan 185 kişiden oluşmaktadır.

Yapılan analiz sonucunda cevaplayıcıların Kastamonu' da oturdukları konut türüne göre şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir (**Hotelling's T Testi Anlamlılık Düzeyi = 0,815 > 0,05**). Bu durumda H_6 hipotezi reddedilmektedir. Katılımcıların Kastamonu' da oturdukları konut türüne göre şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri bakımından anlamlı bir fark yoktur.

Tablo: 19 Oturdukları Konut Türüne göre Şehirde Yaşayanların Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeyleri

	Faktörler	Ortalamalar ¹		F Değeri	Anlamlılık Düzeyi
		Kira ve Lojman	Kendi Evim		
1	Otopark İmkanları ve Kolaylığı	5,49	5,06	1,435	0,232
2	Toplu Taşıma İmkanları	6,57	6,3	0,661	0,417
3	Şehirdeki Alışveriş İmkanları	6,55	6,37	0,274	0,601
4	Havaalanının Yeterliliği	6,8	6,33	1,714	0,192
5	Evden İşe Ulaşım Kolaylığı	6,61	6,39	0,539	0,464
6	Şehrin Mimari Yapısı	6,89	6,77	0,147	0,702
7	Şehre Ulaşım Kolaylığı	7,68	7,39	0,929	0,336
	GENEL ORTALAMA	6,66	6,37		
Hotelling's T Testi F Değeri = 0,525 Serbestlik Derecesi = 7 Anlamlılık Düzeyi = 0,815					

1:0-Çok Kötü.....10:Mükemmel

Katılımcıların başka bir şehirde yaşama durumları incelendiğinde 176 kişi hayır cevabını, 122 kişi evet cevabını vermiştir. Başka bir şehirde yaşayanların kaldıkları süre incelendiğinde ise birinci grubumuzda 5 yıl ve altı 53 kişi, ikinci grubumuzda 6 yıl ve üzeri 67 kişi olduğu görülmektedir.

Yapılan analiz sonucunda cevaplayıcıların başka bir şehirde yaşama durumları ve süresine göre şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir (**Hotelling's T Testi Anlamlılık Düzeyi = 0,226 > 0,05**, **Hotelling's T Testi Anlamlılık Düzeyi = 0,304 > 0,05**). Bu durumda H_7 hipotezi reddedilmektedir. Tek tek yargılar itibarıyla bakıldığında da gruplar arasında anlamlı bir farklılık çıkmamıştır. Katılımcıların başka bir şehirde yaşama durumları ve süresine göre şehir yaşam kalitesini değerlendirme düzeylerinde anlamlı bir fark yoktur.

Tablo: 20 Başka Bir Şehirde Yaşama Durumuna göre Şehirde Yaşayanların Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeyleri

	Faktörler	Ortalamalar ¹		F Değeri	Anlamlılık Düzeyi
		1*	2*		
1	Otopark İmkanları ve Kolaylığı	5,43	4,84	2,809	0,095
2	Toplu Taşıma İmkanları	6,44	6,25	0,349	0,555
3	Şehirdeki Alışveriş İmkanları	6,43	6,38	0,024	0,877
4	Havaalanının Yeterliliği	6,56	6,34	0,386	0,535
5	Evden İşe Ulaşım Kolaylığı	6,61	6,22	1,731	0,190
6	Şehrin Mimari Yapısı	6,89	6,61	0,728	0,394
7	Şehre Ulaşım Kolaylığı	7,62	7,24	1,587	0,209
	GENEL ORTALAMA	6,57	6,27		
Hotelling's T Testi F Değeri = 1,356 Serbestlik Derecesi = 7					
Anlamlılık Düzeyi = 0,226					

1:0-Çok Kötü.....10:Mükemmel

* 1: Evet 2: Hayır

Tablo: 21 Başka Bir Şehirde Yaşama Sürelerine göre Şehirde Yaşayanların Şehir Yaşam Kalitesini Değerleme Düzeyleri

	Faktörler	Ortalamalar ¹		F Değeri	Anlamlılık Düzeyi
		5 yıl ve altı	6 yıl ve üzeri		
1	Otopark İmkanları ve Kolaylığı	4,26	5,33	3,809	0,055
2	Toplu Taşıma İmkanları	5,8	6,6	2,692	0,105
3	Şehirdeki Alışveriş İmkanları	6,06	6,64	1,221	0,273
4	Havaalanının Yeterliliği	6,04	6,65	1,184	0,280
5	Evden İşe Ulaşım Kolaylığı	5,85	6,51	2,075	0,154
6	Şehrin Mimari Yapısı	6,72	6,5	0,164	0,687
7	Şehre Ulaşım Kolaylığı	7,21	7,25	0,007	0,935
	GENEL ORTALAMA	5,99	6,50		
Hotelling's T Testi F Değeri = 1,220 Serbestlik Derecesi = 7					
Anlamlılık Düzeyi = 0,304					

1:0-Çok Kötü.....10:Mükemmel

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma ile şehir yaşam kalitesinin ölçülmesi amaçlanmış olup, bu bağlamda Kastamonu şehrinin yaşam kalitesini etkileyen faktörler değerlendirilmiştir.

Derin Görüşme sonucunda;

- Kurumların şehir yaşam kalitesinin iyileştirilmesi için önemli bir etken olduğu,
- Kurumların şehre hizmet etmesinin şehrin yaşam kalitesine katkı sağlayacağı,
- Görüşülen kurumların, şehir için önemli çalışmalarda buldukları ve bunun devamını sağlamak için geleceğe yönelik de faaliyetlerde buldukları gözlenmiştir.

Nicel araştırma kapsamında ise;

- Yapılan yüzde analizi sonucunda Kastamonu şehrinin yaşam kalitesi faktörlerini değerlendirme düzeyleri belirlenmiştir.
- Kastamonu'da yaşayan ve anketimize katılan katılımcılarımızın cevapları doğrultusunda, şehrin haberleşme imkanlarının iyi bir şekilde kullanılmakta olduğunu, yeşil alan ve parklar konusunda şehrin avantajlı olduğunu, su kaynakları açısından

herhangi bir sıkıntı yaşanmadığını, ulaşımın önemli bir sorun olduğu günümüzde Kastamonu'nun ulaşımı kolay bir şehir olduğunu, temel ihtiyaçların kolayca elde edilebilir olduğu,

- İnsan yaşamı ve gelişimi için en önemli hizmetlerden olan sağlık ve eğitim hizmetlerinin, şehir yaşamında etkili olan toplu taşıma imkanlarının, ekonomik anlamda etkili olan şehir yaşam maliyetinin normal düzeyde olduğunu söylenebilir.
- Bu olumlu yönlerine karşılık Kastamonu'da, otopark imkanlarının ve trafik düzeninin iyi olmadığı, ekonomik anlamda işgücü imkanlarının kısıtlı olduğu, bununla birlikte konut kira düzeyinin ve edinme maliyetinin yüksek olduğunu, tiyatro ve müzikal etkinliklerin ve boş zamanları değerlendirmeye yönelik imkanlar gibi faktörlerin memnun edici düzeyde olmadığı söylenebilir.
- Yine çalışmamızda katılımcılarımıza şehir yaşam kalitesi denildiğinde akla gelen faktörleri sıralamaları istenmiş ve sonucunda en fazla yeşil alan, doğal güzellik, park ve bahçeler, tarihi yerler, turizm, temiz hava, şehrin temizliği ve ulaşım faktörleri olduğu görülmüştür.
- Yine sıralamada trafik, sosyal etkinlik, sağlık, eğitim gibi faktörler en az yer almaktadır.
- Analiz sonuçlarına göre şehirde yaşayan kadın ve erkeklerin, şehir yaşam kalitesi faktörlerini değerlendirme düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunurken, yaş, medeni durum, gelir, ikamet süresi, konut türü, başka şehirde yaşama durumuna göre şehir yaşam kalitesi faktörlerini değerlendirme düzeylerinin farklı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırma sonucunda Kastamonu şehrinin yaşam kalitesini etkileyen olumsuz yönlerinin iyileştirilebilmesi için bazı öneriler getirilmiştir:
- Trafik düzeninin sağlanması ve otopark sıkıntısının giderilmesi için daha fazla otopark alanları açılabilir,
- Şehrin dışarıya göç vermesini engellemek için iş gücü imkanları artırılabilir ve yeni yatırımlar yapılabilir,
- Konut edinme ve kira sıkıntısı için daha fazla konut inşa edilebilir,
- Kültürel ve sosyal alandaki eksiklikler için etkinlikler daha fazla düzenlenebilir, sinema ve tiyatro salonlarının sayıları artırılabilir.

Bu eksikliklerin giderilmesi için gerek şehirde yaşayan halkın gerekse şehir yaşamının düzeni için destek veren kurumların üzerine düşen görevleri yapmaları ve bu yönde şehrin gelişimine katkı sağlamaları gerektiği sonucuna ulaşılabılır.

KAYNAKÇA

Demirkaya Y. (2010), “Çekmeköy’ün Sosyo-Ekonomik Yapısı Ve Kentsel Yaşam Kalitesi” İstanbul, 2010, s. 92.

Emür, S.H. ve Onsekiz, D. (2007), “*Kentsel Yaşam Kalitesi Bileşenleri Arasında Açık ve Yeşil Alanların Önemi-Kayseri/Kocasinan İlçesi Park Analizi*”, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 22.

Eroğlu, A. Hüsrev (2008), “*Şehirlerin Markalaşması, Yerel Siyaset*”, Sayı:35, Yıl:2008, ss.65-68.

European Commission (2007), “*Survey on Perceptions of Quality of Life in 75 European Cities*”, European Commission, Directorate-General Regional Policy, June 2007.

İsen İlyas (2013), “*Bir Şehrin Markalaşması ve Şehir Pazarlaması Açısından İncelenmesi*”: Örnek Bir Uygulama, Y. Lisans Tezi, Niğde.

Karamustafa, K., Güllü, K. ve Acar, N. (2009), “*Kayseri'nin Pazarlanabilirliğinin Şehir Yaşam Kalitesi Açısından Önem-Başarım Analizi ile Değerlendirilmesi*”, 14. Ulusal Pazarlama Kongresi, Bildiriler Kitabı, Yozgat, ss.46-49

Langer R (2000), *Place Images and Place Marketing*, Copenhagen Business School, Doktora Tezi

Mercer (2009), “*Defining Quality of Living*”, <http://www.mercer.com/referencecontent.htm?idContent=1306640>
Erişim Tarihi: 15.08.2009

Nakip, M. (2006) , “*Pazarlama Araştırmaları, Teknikler ve (SPSS Destekli) Uygulamalar*”, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Öztürk S., Özdemir Zeynep (2013), “*Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Yaşam Kalitesine Etkisi “Kastamonu Örneği”*”, Kastamonu Üni., Orman Fakültesi Dergisi, 2013, 13 (1): 109-116.

Rogerson, R., “*Quality of Life and City Competitiveness*”, Urban Studies, Vol.36, N.5-6, 1999, s.969-985.

Şeker M. (2010), “*İstanbul Yaşam Kalitesi Araştırması*”, İTO Yayınları, Yayın no:2010-103, İstanbul, 2010, s.34.

Toksarı Murat, İsen İlyas, Dağcı Adem, “*Bir Şehrin Markalaşması ve Pazarlanması Süreci: Konya İlinde Bir Uygulama*”, Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi, 2014, Cilt: 7, Sayı: 1, s. 328-343.

Türksever, E.N.(2001), *Türkiye’de Büyük Şehir Alanlarında Yaşam Kalitesinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Yöntem Denemesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.

Yıldırım, A. ve H. Şimşek (2011), “*Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*”, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

<http://www.mercer.com/qualityoflivingpr#city-rankings>, erişim tarihi 19.02.2014